

PROGRAM

Kl 08.00 – Bussene begynner å gå fra P-plassen på Løvli til Kløftåsen. Siste buss går kl 10.00. Park. kr 50/bil.

Kl 09.00 – Bussene begynner å gå fra P-plassen på Kløftåsfloen (2 km til stevneplass). Siste buss går kl 10.25. Park. kr 100/bil.

Kl 09.00 – Bodene og utstillingene åpner på Kløftåsen. Matsalg og utstillinger.

Kl 09.30 – Åpningskonsert med Aasmund Nordstoga med kvartett, og lokale aktører på scena på Nygjeltvollen. Støttet av Fylkesmannen i Hedmark.

Kl 10.30 – Pause i åpningskonserten. Alle gjester må være på stevneområdet

Kl 10.45 – bodene stenger fram til kl 11.50. Alle gjester finner sine plasser

Kl 11.00 – Den offisielle åpningsseremonien starter. H.K.H. Kronprins Haakon med følge ankommer, og Landbruks- og matminister Lars Peder Brekk og Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim tar i mot følget. Blomsteroverrekkeelse.

Kl 11.50 – Bodene og utstillingene åpner igjen. H.K.H. Kronprinsen med følge besøker utstillingene og forlater arenaen for vandring og lunsj.

Kl 12.30 – Åpningskonserten fortsetter fra scena

Kl 13.30 – 14.30 – folk kan gå fra Kløftåsen til Utistuvollen (Dalvolla) hvor avslutningsseremonien skal finne sted. Til fots tar turen ca 20 minutter langs bilveien. De som ønsker å følge i H.K.H Kronprinsens "fotspor" følger merket sti fra stevneplassen, via Trøvollen og slåttemyra, til Utistuvollen. Dette tar ca 1 time. Guider underveis.

Kl 13.30 – Kaffesalg og demonstrasjon av restaurering starter på Utistuvollen

Kl 14.45 – Oppmøte Utistuvollen. De som vil delta på avslutningsseremonien på Utistuvollen må være her nå.

Kl 15.00 – Avslutningsseremoni med taler og overrekkelser

Kl 15.30 – Seremonien avsluttes og H.K.H. Haakon med følge forlater arrangementet.

Kl 15.30 – 18.00 – Bussene returnerer til parkeringsplassene

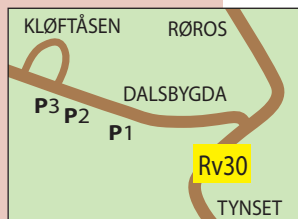
UTSTILLERE:

Matsalg: Røros Mat Ba i samarbeid med Dalsbygda Næring- og Utvikling og Dalsbygda Samfunnshus.

RØROS
mat fra Røros-traktene

Bygdetorg: Dalsbygda Bygdekvinneag, Seterlandet, Dalsbygda Bondelag, Os Bonde- og Småbrukarlag, Kløftåsen-Falken-Mastukåsa Havnelag, Os Kjøre- og ridelag, Hesteriket, Nansen IL – O-gruppa

Offentlige: Os kommune, Fylkesmannen i Hedmark, Hedmark Fylkeskommune, Riksantikvaren, Statens Landbruksforvaltning, Direktoratet for Naturforvaltning, Nordisk Genressurscenter, andre "Utvalgte kulturlandskap", Statens Naturoppsyn, Røros Museet og "Uthusprosjektet på Røros"

Fotos: Helge Grue • Rolf Egil Krog • Randi Brænd • Produksjon: AR Smith Grafisk, Tynset - 2009

ÅPNING AV NORGES UTVALGTE KULTURLANDSKAP KLØFTÅSEN 28. JUNI 2009

UTVALGTE KULTURLANDSKAP

Regjeringen har bestemt at 20 utvalgte kulturlandskap i jordbruket, et i hvert fylke, skal gis en særskilt og langsiktig skjøtsel og forvaltning. Dette må foregå i et godt samarbeid mellom grunneiere og det offentlige.

De utvalgte landskapene representerer svært verdifulle landbrukslandskap og fremstår som "landskapssmykker". De har alle store biologiske og kulturhistoriske verdier. Landskapene er levesteder for mange planter og dyr, og utgjør særegne og artsrike naturtyper. Det er avgjørende å ta vare på landskaper hvis vi skal greie å ta vare på det biologiske mangfoldet vårt.

Utvelgelsen av områdene har foregått ved at Statens Landbruksforvaltning, Direktoratet for Naturforvaltning og Riksantikvaren har innhentet opplysninger fra fylker og kommuner, og deretter gitt en samlet anbefaling til regjeringen. Lokale og regionale myndigheter, landbrukets organisasjoner og Sametinget har vært involvert, og innspill fra grunneierne har vært sentralt i arbeidet lokalt.

HVØRFØR NETTOPP VANGRØFTDALEN – KJURRUDALEN?

Geologien i området tilhører det såkalte Trondheimsfeltet, og den kalk- og næringsrike berggrunnen (kambrosilur) gir godt jordsmonn og en svært rik vegetasjon. Seterområdene våre har derfor et unikt mangfold av rike vegetasjonstyper og sjeldne og truede arter (over 400!).

Det rike jordsmonnet gir grunnlag for et uvanlig frodig utmarksbeite. Husdyra beiter gjerne på grasmyrer, i høgstaude- og låg-urtenger og engbjørkeskog som er svært produktive vegetasjonstyper.

Fram til ut på 1900-tallet ble det høstet mye vinterfôr til husdyra i utmarka. Utmarksslåtten var lenge helt avgjørende for at bonden skulle ha nok fôr gjennom vinteren. Landskapet er fortsatt sterkt preget av intensiv utmarkshøsting (både slått og beite) gjennom flere hundre år. Fortsatt finnes mange utmarksløer (fôrlager) og slåtdebuer (husvære for slåttefolket).

Området omfatter ca 130 setre (både vårsetre, sommersetre og høstsetre), hvorav ca 40 setre fortsatt drives med mjølkeproduksjon, enda flere brukes til slått og beite. Mange av gardene i

dette området hadde tidligere 3, 4 - opptil 6 setre hver. Vanligvis ei vårseter og ei høstseter i nærheten av garden, og i tillegg to sommersetre – ei i Vangrøftdalen og ei i Kjurrudalen.

Det ene året ble utmarksslåttene i den ene dalen slått, mens de hadde dyra på beite i den andre, neste år var det motsatt. Dette var ressursbesparende, da utmarksslåtten bare ga halvparten av avlinga ved årlig slått, sammenlignet med om slått ble slått annet hvert år. Det var strenge regler for når man kunne flytte fra det ene området til det andre. I 1920 opphørte det spesielle "vekselbruket"

Husmassen i seterområdene er i stor grad i tradisjonell byggestil. Den omfatter svært mange bygninger og bygningstyper, og er godt vedlikeholdt. Seterhusa står inne på setervollene, og mange løer og buer står fortsatt i utmarka.

Området har også et mangfold av "andre" kulturminner, disse er i stor grad knyttet til Røros Bergverk (startet 1644), jakt og fangst, pilegrimsvandring til Nidaros. Det kan nevnes at setervollen "Utistuvollen" er fredet

Seterdalene gir i dag fortsatt et visuelt helhetlig inntrykk. Det er ikke foretatt større tekniske inngrep i form av veier, kraftlinjer, hyttebebyggelse eller liknende. Samtidig er den aktive setringa med utmarksbeite og slått rundt setrene av betydelig omfang, og fortsetter å prege landskapsbildet.

Vangrøftdalen - Kjurrudalen er på nasjonal, representativ "liste", og er rangert som det viktigste seterlandskapet i Hedmark fylke. Det utvalgte kulturlandskapet dekker til sammen 165 km², og er langt det største av de norske utvalgte landskapene som nå er plukket ut.

Området inngår også i den foreslåtte utvidelsen av UNESCOs verdensarvområde Røros Bergstad, hvor avgrensingen følger sirkumferensen av 1646.

